

Швајцарски „ексцес“ или пример суверене демократије?

Пише: Слободан Антонић
уторак, 01 децембар 2009 18:53

Швајцарци су на референдуму, убедљивом већином, изгласали забрану изградње нових минарета. За промену Устава којом се то забрањује, гласало је више од 57 одсто грађана, односно већина бирача у 22 од 26 швајцарских кантона [\[1\]](#). Такав исход представља извесно изненађење, јер је влада у Берну позивала грађане да гласају против забране. Иницијативу да се донесе ова забрана покренула је највећа странка у парламенту, опозициона Швајцарска народна партија, која је на изборима 2007. освојила 29 посто гласова.

Влада се била супротставила овој иницијативи јер је тврдила да би увођење забране било противно праву на слободу вероисповести и супротно швајцарској традицији толеранције, као и да би то могло довести до погоршања односа са исламским земљама и нанело штету економији (пре свега туризму). Присталице иницијативе су, међутим, указивали да се забрана не односи на исламску религију, већ на један агресивни симбол који изражава политичку амбицију ислама да успостави доминацију у друштву. У Швајцарској, наиме, већ постоји око 200 исламских храмова без минарета, а четири изграђене куле не штрче међу осталим зградама, нити служе за позив мујезина на молитву. И теоретичар ислама Тарик Рамадан, швајцарски држављанин египатског порекла и доктор муслиманског права, потврдио је да «минарет није нужан за молитву» [\[2\]](#).

Након уверљиве победе присталица забране, влада се огласила саопштењем у којем је навела да ће поштовати вољу народа и да неће бити дозвољена изградња нових минарета. Влада је такође подвукла да ће око 400 хиљада муслимана у Швајцарској и даље слободно моћи да се моле и да живе у складу са својом вером. Европска бирократија у Бриселу одмах је „изразила жаљење због одлуке Швајцараца и забринутост да би таква одлука могла да се протумачи у муслиманском свету као жигосање ислама“. "Швајцарци имају изврстан систем консултовања народа“, оценио је на састанку у Бриселу један представник Шведске (која је тренутно председавајућа ЕУ), „али некад може да буде употребљен на лош начин, као у овом конкретном случају" [\[3\]](#).

Огласила се и међународна невладина организација за људска права, Амнести интернешенел, која је саопштила да се нада да ће забрана изградње минарета, као кршење права на слободу вероисповести, бити оборена или на швајцарском Врховном суду, или на Европском суду за људска права [\[4\]](#) – управо оном који је недавно донео

Швајцарски „ексцес“ или пример суверене демократије?

Пише: Слободан Антонић

уторак, 01 децембар 2009 18:53

одлуку да „raspeće u ičionicama narušava ljudska prava“. (Како то да распеће у јавној установи угрожава људска права, а минарет на јавном месту не, објасниће нам, верујем веома уверљиво, Амнести интернешенел и Европски суд за људска права).

Прво што пада на памет јесте – шта би се десило да је у Србији одржан референдум са истим питањем и са истим исходом? Наравно, другосрбијански медији би у глас рекли да је то „још један доказ непоправљивог примитивизма Срба“ и „још једна продукт малигног српског национализма“, а ЕУ би нас одмах са ранга „кандидата за кандидата“ спустила на ранг „кандидата за кандидатовог кандидата“. Уосталом, такав референдум се у Србији никада не би ни одржао, јер се међу нашом политичком класом сматра да народ, гласањем на изборима, све одлуке о својој судбини, до следећег гласања, ставља у руке партократији. А онда она може да ради шта хоће – од стварања крипто-државе Војводине, до пузећег уласка у НАТО.

Тако није у Швајцарској. Тамо постоји јака традиција месних, кантоналних и општинских референдума. Грађани имају право вета на сваки закон. Довољно је да 50.000 грађана потпише захтев за референдумом, па да се у року од три месеца уприличи народно гласање о неком закону. Каткад Швајцарци гласају и о десетак закона годишње. Такође, 100.000 грађана (што је око 2,5% бирачког тела) може да захтева референдум за доношење новог члана Устава или пак за промену неког од постојећих чланова. О томе се расписује референдум, чији је исход обавезујући [\[5\]](#). Управо ова врста референдума је и одржана прошлог викенда.

Треба рећи да Швајцарци имају велики зазор од бирократије, поготову од оне која се налази изван Швајцарске. Када је њихова влада, 20. маја 1992, поднела захтев за прикључење ЕУ, Швајцарци су на референдуму (6. децембра 1992), који је од свих референдума након Другог светског рата имао највећу излазност [\[6\]](#), одбили учлањење у ЕУ. Данашње стање овог „бирократског чудовишта“ од супер-државе, у потпуности оправдава одлуку Швајцараца од пре 17 година. Наиме, у овом тренутку правни прописи ЕУ износе 115.000 страница њиховог

Службеног листа

или око 207.000 страница стандардног формата!

[\[7\]](#)

Уз то, бирократија у ЕУ годишње донесе 3.000 до 5.000 страница нових прописа

[\[8\]](#)

, који регулишу све – од дужине краставаца, до изгледа пицаме

[\[9\]](#)

. То значи да ће убрзо, у земљама ЕУ, само каста бирократа знати шта је дозвољено, а шта не. Какав ће бити живот обичног човека у таквој супер-држави веома је лако замислити.

Швајцарски „ексцес“ или пример суверене демократије?

Пише: Слободан Антонић
уторак, 01 децембар 2009 18:53

Швајцарци су то замислили и није им се допало. Они су се кроз историју успели изборити да им се у њиховој земљи глас слуша и да они имају последњу одлуку. Они нису желели да се одрекну своје демократије зарад Вавилонске куле у Бриселу. Ми Срби им само можемо завидети на памети и организованости. И од њих учити како се цени сопствена традиција и сопствена слобода.

[1] Одазив на референдум износио је 55 посто бирачког тела.

[2] <http://www.nspm.rs/savremeni-svet/svajcarci-protiv-minareta-na-dzamijama.html>

[3] <http://vesti.krstarica.com/?rubrika=aktuelno&lang=2&sifra=749c913548da7d066959170ece7ab7c7>

[4] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8385069.stm>

[5] <http://direct-democracy.geschichte-schweiz.ch/>

[6] <http://books.google.com/books?id=jXR5GzqvmyYC&printsec=frontcover> , стр. 228.

[7] http://www.pressonline.rs/sr/vesti/vesti_dana/story/89342/Hrvati+nas+opet+nasankali!+Mili+jarda+za

[8] Исто.

Швајцарски „ексцес“ или пример суверене демократије?

Пише: Слободан Антонић
уторак, 01 децембар 2009 18:53

[9] <http://www.nspm.rs/prikazi/razvejavanje-eu-mitova.html>